Nr. 118. Kraków, Wtorek 18 Marca 1919. Rok XXXVIII.

„Nowa Reforma“ wychodzi dwa razy dziennie.

Prenumerata wynosi:

	rocznie	półrocznie	kwartalnie	miesięcznie
W miejscu	102 kor. — h.	51 kor. — h.	25 kor. 50 h.	8 kor. 50 h.
z odnoszeniem do domu	120 „ — „	60 „ — „	30 „ — „	10 „ — „
W Polsce:				
z jednorazową przesyłką poczt.	120 „ — „	60 „ — „	30 „ — „	10 „ — „
z dwurazową „ „	132 „ — „	66 „ — „	33 „ — „	11 „ — „
W państwie niemieckiem	132 „ — „	66 „ — „	33 „ — „	11 „ — „
W innych państwach	144 „ — „	72 „ — „	36 „ — „	12 „ — „

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do **Administracyi „N. Reformy“** w Krakowie.

Redakcya: ul. Jagiellońska 10. Administracya: ul. św. Anny 3. Telefon Redakcyi 41. Administracyi 241. Dla rozmów **zamiejscowych 1572.**
Nr rach. poczt. Kasy oszczędności 857.484.
Rękopisów nadsyłanych Redakcya nie zwraca.
We Lwowie sprzedaż numerów po 30 h.; w Biurze dzienników **S. Sokołowskiego**, ulica Trzeciego Maja 1, 5 i w **Biurze Plohna**, ulica Karola Ludwika 9.

Cena numeru 30 hal.

NOWA REFORMA

WYDANIE PORANNE

Prenumeratę przyjmują:

Zamiejscową: Administracya „Nowej Reformy“ i wszystkie urzędy pocztowe; **miejscową:** Administracya „Nowej Reformy“. — Główna trafika w Rynku. — Agencya J. Hopcasa i A. Salomonowej, ul. Szczepańska 9; Biuro dzienników M. Huporyca, ul. Jagiellońska 7; Trafika w Sukiennicach.

Zamiejscową prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) przyjmują: We **Lwowie** Biura dzienników: A. Buchstab, ul. Karola Ludwika 21; S. Sokołowski, ul. Trzeciego Maja 5. W **Jarosławiu** J. Soczyńska. — W **Tarnowie** M. Rockach. — W **Wiedniu** Herman Goldschmied (sprzedaż oddzielnych numerów), I. Wollzeile 6. — M. Dukes Nachfolgend Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu. — R. Mosse, (także w Warszawie, Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze). — H. Schalek, Wollzeile).

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje Administracya „Nowej Reformy“ za opłatą od miejsca wiersza drobnem pismem za pierwszy raz 80 hal., za każdy następny raz 70 hal. — Do numeru niedzielnego i świątecznego o 50 procent drożej. — **Nadesłane** po K 2·50 od wiersza. — **Głosy publiczne** po 4 K od wiersza. Układ tabelaryczny, cyfrowy, skombinowany, pierwszy raz K 1·50. **Załączniki** do „Nowej Reformy“ (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia i t. p.) przyjmuje się za cenę 2 koron od 100 egzempl. dla zamiejscowych, a 1 K od 100 egzempl. dla miejscowych prenumeratorów.

Granica Polski na zachodzie.

Kraków, 18 marca.

Prace kongresu paryskiego zmierzają szybkiem tempem do kresu. Sprawa polska zdaje się tam zajmować pierwsze miejsce. Powtarza się więc zjawisko charakterystyczne dla pertraktacyj kongresu wiedeńskiego, który przed stu z górą laty, kończąc swą działalność, również po brzegi wypełniony był sprawą Polski, czego dowodem fakt, że ona właśnie kroczy na czelo aktu definitywnego, zamykającego wynik tamtoczesnych obrad. Lecz gdy mocarze owego kongresu dokonywali restytucyi porządku europejskiego wedle zupełnie dowolnych norm, rozbijających na strzępy organizmy geograficzne i narodowe, to tymczasem na obecnym kongresie paryskim zasada narodowej sprawiedliwości, ujęta w punkty Wilsona, jest regulatywem naczelnym urządzania przyszłych stosunków międzynarodowych i międzypaństwowych.

Regulatyw ten odbija się w sposób dodatni przedewszystkiem na naszych sprawach o ile chodzi o nasze stanowisko w byłym zaborze pruskim. Do niedawna jeszcze była opinia świata zupełnie mylnie poinformowana o panujących tam stosunkach narodowościowych. Nawet punkt Wilsonowski, odnoszący się do Polski, brał pod uwagę tylko Galicyę i Królestwo, jako terytorya naszej niewątpliwej osiadłości, wciągał może w rachubę Poznańskie, lecz nie zdawał sobie sprawy z tego, że poza tem jeszcze znaczne obszary zajmuje żywioł polski w obrębie Królestwa Pruskiego. Tą okolicznością tłumaczyć sobie należy, iż sprawa naszych granic zachodnich dojrzewała na kongresie w sposób tak powolny i tak niejednokrotnie — na pozór przynajmniej — dla nas niepokojący.

Lecz wieści, które obecnie napływają z Paryża, zdają się wróżyć korzystniejszą dla nas odmianę poglądów kongresowych. Nie podobna bowiem na razie zaryzykować twierdzenia, iż rzecz stanowczo zdecydowaną już została na naszą korzyść. Są to wiadomości przedewszystkiem nieoficyalne, a powtóre odnoszą się tylko do elaboratu przedwstępnego, który przejść musi przez aprobatę Rady czterech, to jest Wilsona, Lloyda George, Clemenceau i Orlanda. — Sprawa więc znajduje się dopiero w takiej instancyi, o którego wyniku dobrze dla nas wróży, zwłaszcza jeżeli komitet paryski dalszych starań nie poskąpi.

Z otrzymanych wiadomości wynika, że sprawa polska, o ile mieści się na obszarze Niemiec, weszła w całości na stół obrad kongresowych. Przyznano nam przedewszystkiem Gdańsk wraz z zachodnią częścią jego zatoki. Wraz z Gdańskiem dostają się nam całe Prusy Królewskie z wyjątkiem następujących powiatów: od wschodu Elbląg i prawdopodobnie Malborg, gdzie wedle statystyki narodowej szkół ludowych a tą i w dalszym ciągu posługiwać się będziemy — żywioł polski stanowi minimalny odsetek ludności. Oba te powiaty mają być wcielone do Prus książęcych, gdzie w rejencyi olsztyńskiej na 10 jej powiatów w ośmiu mamy absolutną większość. Granica wschodnia Prus królewskich ma być zarazem prowizorycznie — aż do wyniku plebiscytu mazurskiego — wschodnią naszą granicą na obszarze Prus, wkraczającą do Królestwa Polskiego między powiatem brodnickim (Pr. Kr.), a nidborskim (mylnie w telegramach nazwanym Lauenburgiem w Pr. Ks.). Na Zachodzie rozpoczyna się granica u brzegu morskiego, biegnąc prawdopodobnie wschodnią krawędzią powiatów Puck i Wejherowo, a być może, że wkracza w powiecie lęborskim (Lauenburg) na obszar Pomorza pruskiego, obejmując położone tam gminy polskie. W zamian za to przysądza się Niemcom powiat człuchowski, a kto wie, czy i nie część pow. Chojnice. Powiat złotowski (33 procent Polaków), wchodzi prawdopodobnie w obręb Polski, gdy wałecki (3 procent Polaków) przyznano Niemcom. Na 29 tedy powiatów Prus Królowskich odpadnie od nas prawdopodobnie 5. Pominąwszy Elbląg i Malborg — strata nie wielka, gdyż np. pow. Wałcz należy do najrzadziej zaludnionych na obszarze Polski (25 mieszkańców na klm. kwadr.).

Gorzej, a w każdym razie bardzo niejasno, przedstawia się granica w W. Ks. Poznańskiem. Rozpoczyna się pod Piłą i biegnie do Międzychodu, zaczem powiaty Chodzież, Czarnków i Wieleń, (te dwa ostatnie około 35 proc. Polaków) znalazły się poza granicami naszego państwa. Podobny los przypada w udziale pow. Skwierzyna i Międzyrzecz, gdzie panują stosunki zbliżone do wieleńskiego. W powiecie babimojskim docieramy do południowo-wschodniego naroża W. Ks. Poznańskiego, lecz tu znów kierunek granicy daje wiele do myślenia, gdyż przyznano nam pow. Leszno (47 procent Polaków), a odmówiono Wschowy (41 procent). Podobnie ma się rzecz z Rawiczem, który liczy 71 procent Polaków, a jednak nie wchodzi rzekomo w obręb państwa polskiego. Ogółem tedy biorąc z 42 powiatów W. Ks. Poznańskiego, (do których zalicza się i Kępno), 35 zaliczono do państwa polskiego. Polacy tworzą tu w 32 powiatach absolutną większość.

Na południe od Kępna rozciąga się rejencya opolska Śląska Pruskiego. Przyznano nam ją w całości, gdyż granica dociera do Czech w powiecie prądnickim (Neustadt in O. Sch). Zauważyć wszakże należy, iż do Polski nie wcielą się powiatu sycowskiego i namysłowskiego rejencyi wrocławskiej, gdzie odsetek ludności polskiej wynosi 50, względnie 40 procent.

Wytyczenie granic odbyło się niewątpliwie na podstawie etnograficznej. W przyznanem nam terytoryum tworzą Niemcy większą wyspę koło Gdańska, u ujść Wisły, następnie po prawym jej brzegu od Grudziądza po Kwidzyn i Szturm, wreszcie ciągną się wstęgą tylko ku zachodowi przerywaną od Torunia przez Bydgoszcz ku Pile, jakby pomost etnograficzny w dolinie Noteci. Poważniejszą wyspę tworzą nadto na południowym krańcu Śląska w pow. głupczyckim. Przyznane nam obszary posiadają dla państwa polskiego ogromne znaczenie ekonomiczne. Przez Gdańsk docieramy swobodnie do morza, przez rejencyę opolską wchodzimy w posiadanie jednego z najpotężniejszych okręgów przemysłowych w Europie. Jego produkcya węglowa (w czem i węgiel koksujący, tak ważny dla wytapiania żelaza) wynosi 466 milionów cetn. metr., a przedstawia czwartą część produkcyi przedwojennej Niemiec, dwie trzecie z górą naszej produkcyi rodzimej, przewyższa całą produkcyę Francyi lub Rosyi, trzechkrotnie Austryi. Podobnie ma się rzecz z wytwórstwem żelaza. Na 14 milionów cetn. metr., które wytwarza Polska (wraz z Śląskiem Cieszyńskim), rejencya opolska dostarcza 9 milionów. Również 80 procent naszej produkcyi (a 50 niemieckiej) surowego cynku pochodzi stamtąd. Otwierają się przed nami wspaniałe perspektywy rozwoju gospodarczego, a przedewszystkiem odbudowy powojennej.

Jeżeli więc, — jak mamy nadzieję, — kongres paryski zatwierdzi ten projekt granicy polsko-pruskiej, ważna grupa naszych postulatów narodowych, aczkolwiek nie bez pewnych strat w zakresie naszych mniejszości w tej części Polski, zostałaby spełniona.

Pozostaje na zachodnich kresach do rozwiązania kwestya Śląska Cieszyńskiego, Orawy i Spisza, w których obronie stanąć musimy z całą energią i zapobiegliwością.

Wiece w sprawie cieszyńskiej.

Taka sama manifestacya całego kraju, jaka się odbyła przed niedawnym czasem w sprawie przyłączenia Gdańska do Polski, **odbędzie się w sobotę dnia 22 bm.** po wszystkich miastach, miasteczkach i wsiach Galicyi. Manifestacya ta, wobec uchwały Polskiej Komisyi w Paryżu, ustalającej zachodnią granicę Polski, staje się wprost niezbędna. Z uregulowaniem granicy zachodniej bowiem jest ściśle związana sprawa **Śląska Cieszyńskiego**. Kraj cały przywiązany jest swojemi uczuciami do tej kwestyi równie gorąco, jak to było ze sprawą Gdańska. Koalicya jednakże o tem nie wie, a Czesi wprost informują ją, że Polska na utratę Śląska Cieszyńskiego, poza garstką »warchołów«, **spogląda obojętnie.** To samo odnosi się do pięknych ziem Orawy i Spiszu, a nasza powściągliwość, źle wytłómaczona za granicą, **mogłaby mieć fatalne dla sprawy skutki.** Dlatego w chwili rozpoczęcia się uroczystości Kościuszkowskiej odbędzie się w Krakowie **w sobotę wiec w sprawie Śląska Cieszyńskiego Orawy i Spisza**, a także samo wiece, jak zaznaczyliśmy, odbędą się w całym kraju. Uchwały tych wieców, opatrzone podpisami uczestników, dostaną się do rąk misyi koalicyjnej w Warszawie. Równolegle z wiecami Rady Miejskiej, gminne i powiatowe powezmą takie same uchwały.

Niemcy wobec regulacyi zachodniej granicy Polski.

Oddanie portu gdańskiego przez Niemców.

Warszawa, 18 marca (Tel. pryw.) »Dziennik Powszechny« notuje pogłoskę, że przedstawiciele koalicyi **odebrali już od niemieckich władz wojskowych port gdański tzw. »Nowy Port«.** Odebranie to odbyło się formalnie przez wręczenie kluczów przedstawicielom koalicyi. W ten sposób **eskadra, wiozące wojska Hallera, będzie mogła odbyć wjazd do portu bez przeszkód.**

Niemcy wobec Górnego Śląska.

Berno, 18 marca (Tel. pryw.) »Lidowe Nowiny« donoszą: Niemcy czynią na Śląsku pruskim przygotowania, wzmacniające załogi graniczne i sprowadzając nawet do najmniejszych miejscowości granicznych załogi wojskowe. Z akcyi tej wynika, że Niemcy nie mają zamiaru opróżnić dobrowolnie słowiańskich obszarów Śląska, lecz czynią przygotowania do rozpaczliwej obrony.

Podjęcie rokowań w Poznaniu.

Paryż, 18 marca (PAT). Radiotelegram stacyi krakowskiej.

Z Poznania donoszą: **Delegacya cywilna i wojskowa wróciła do Poznania i podjęła rokowania.**

Niemcy rozbrojone.

Paryż, 18 marca (PAT). Agencya Havasa donosi: »Le Matin« ogłasza rozmowę między oficerami ententy a generałem Kluckem, który zapytywany co do możliwej **odbudowy militarnej Niemiec, oświadczył, że obecnie położenie uniemożliwia wojnę na czas dłuższy.**

Wrażenie w Warszawie.

Warszawa, 18 marca (Tel. pryw.) Po rozesłaniu przez P. A. T. wiadomości o przyznaniu Gdańska Polsce i uregulowaniu granicy polskiej od zachodu, w niedzielę dwa pisma warszawskie wydały **dodatki nadzwyczajne,** które zostały rozchwytane w ogromnej liczbie egzemplarzy. Wczorajsze dzienniki powitały tę wiadomość artykułami wstępnymi, w których dały wyraz swej radości z tego powodu, aczkolwiek zwracają zarazem uwagę, że dotąd **pozostały niezałatwione kwestye Cieszyna, Lwowa. Grodna, Wilna.** Niemniej uregulowanie granicy zachodniej musimy uważać **za zwycięstwo polskie.**

Również w kołach politycznych, w szczególności polskich, wiadomość tę przyjęto z entuzyazmem. Jak słychać, na jutrzejszem posiedzeniu plenum sejmowego Sejm urządzi **manifestacyę na cześć koalicyi** z powodu takiej decyzyi w sprawie Gdańska i zachodnich granic Polski.

Głos angielski o dostęp Polski do morza.

Londyn, 18 marca (PAT). Iskrowo z stacyi poznańskiej.

»Times« pochwalając politykę Francyi, zmierzającą do utworzenia baryery wolnych narodów między Niemcami a Rosyą pisze:

W przyszłości Polska byłaby zgubioną, gdyby zrzeszenie narodów nie miało swobody operowania na Bałtyku i morzu Czarnem.

Ustąpienie ministra Englicha?

Warszawa, 18 marca (Tel. pryw.) »Dziennik Powszechny« donosi, jakoby minister skarbu Englich podał się do dymisyi. Dotąd niema oficyalnego potwierdzenia tej wiadomości.

Wzrost u Piastowców.

Warszawa, 18 marca (Tel. pryw.) Klub sejmowy stronnictwa »Piasta« powiększył się o dwóch członków, Kowalczuka i Józwę, nowowybranych posłów z Podlasia. W ten sposób klub ten obecnie liczy już 44 członków.

Nowa Rada miejska w Warszawie.

Warszawa, 18 marca (Tel. pryw.) Otwarcie nowowybranej na zasadach nowej ordynacyi wyborczej, rady miejskiej warszawskiej, odbędzie się we czwartek 20 bm. Dzisiaj odbędzie się pożegnalne posiedzenie magistratu warszawskiego w obecnym składzie.

Komisarz Czerwonego Krzyża.

Warszawa, 18 marca (PAT). Wskutek przedstawienia ministerstwa spraw wojskowych na stanowisko komisarza rządowego do spraw polskiego Czerwonego Krzyża mianowany został przez komendanta Piłsudskiego Władysław hr. Tyszkiewicz.

Przeciw swawoli czeskiej.

Paryż, 18 marca. (PAT). Iskrowo stacyi poznańskiej.

»Humanité« występuje bardzo ostro przeciw Czechom, zaznaczając, że uciekają się oni **do najokrutniejszych metod militaryzmu.** Teror militaryzmu Czechów zwraca się przeciw Madziarom i Słowakom. Pismo przemawia za ukróceniem swawoli czeskiej.

Siły czeskie w Ołomuńcu.

Ołomuniec, 18 marca (Tel. pryw.) Ministerstwo obrony narodowej uwiadomiło dyrekcyę kolei w Ołomuńcu, że przybywająca do kraju armia czeska w sile **40 tysięcy żołnierzy i 1.000 oficerów zostanie zakwaterowana na stałe w Ołomuńcu.**

Przeciw agitacyi w szkole i kościele.

Praga, 18 marca. (Tel. pryw.). Prezydent Masaryk zatwierdził uchwalony przez konstytuantę tak zwany paragraf przeciw ambonom, zakazujący omawiania kwestyj politycznych z ambon, a w szczególności podczas kazań, procesyj, na odpustach i w szkole. Wykroczenia przeciw ko temu paragrafowi pociągają za sobą karę więzienia od jednego do sześciu miesięcy.

Obcy w Stanisławowie.

Stanisławów, 18 marca (Tel. pryw.) W Stanisławowie przebywa od wtorku misya szwajcarskiego Czerwonego Krzyża pod przewodnictwem dr Stricka. Zadaniem misyi będzie uregulowanie sprawy wymiany i transportu jeńców z Rosyi i Ukrainy. Do Stanisławowa przyjechało również dwóch dziennikarzy zagranicznych, a mianowicie przedstawiciel »Associated Press« i »Daily Mail«.

Ruchomy dyrektoryat.

Stanisławów, 18 marca (Tel. pryw.) Dyrektoryat i rząd republiki ukraińskiej uciekł z Winnicy do Płoskirowa. Prezydyum znajduje się w Kamieńcu Podolskim.

Umowa z Niemcami podpisana.

Wiedeń, 18 marca (PAT). Biuro Wolffa donosi:

Umowa w sprawie dostawy żywności dla Niemiec została podpisana na konferencyi w Brukseli. Niemcy zaraz po wydaniu swych okrętów handlowych i po zapłaceniu odpowiednich kwot będą otrzymywali żywność.

Pełnomocnictwo dla delegatów niem.

Berlin, 18 marca (PAT). »Berliner Zeitung« donosi: Niemieccy delegaci na konferencyę pokojową nie będą posiadać nieograniczonego pełnomocnictwa. Będą oni aż do zakończenia prowadzić rokowania, ale ostateczne rozstrzygnięcie **zastrzega sobie rząd niemiecki.** Podpisanie traktatu pokojowego nastąpi dopiero na podstawie **osobnej** uchwały **gabinetu.**

Niemcy przyjmą jedynie program Wilsona.

Wiedeń, 18 marca (PAT). Biuro korespondencyjne donosi z Berlina:

Na zgromadzeniu, urządzonem przez niemiecką ligę dla sprawy związku narodów, Erzberger oświadczył, że Niemcy gotowi są do uczestniczenia w pokoju na podstawie 14 punktów Wilsona, pozatem jednak wszelkie inne decyzye nie będą przez nie akceptowane. Rząd odrzuci podpisanie wszelkich innych postanowień i odwoła się do opinii kraju, a nie ulega wątpliwości jak ta opinia wypadnie.

Rozdział niemieckiej floty handlowej.

Londyn, 18 marca (PAT). **Okręty niemieckie, które mają być oddane entencie, mają 3 i pół miliona ton pojemności.** Francya otrzyma około 100 tysięcy ton, i to samych wielkich parowców transatlantyckich. Udział Włoch, który otrzymały już udział w tonach austryackich, będzie mniejszy niż innych narodów. Stany Zjednoczone i Wielka Brytania otrzymają po połowie pozostałej reszty tonarzów.

Żywność dla Niemiec.

Genewa, 18 marca (Tel. pryw.) Havas donosi z Brukseli, **że zaopatrywanie państw centralnych w żywność rozpocznie się 15 kwietnia.** — Państwa koalicyjne dały rękojmię, że Niemcy i niemiecka Austrya będą dostatecznie w żywność zaopatrzone.

Wilson na Kongresie.

Paryż, 18 marca (PAT). Radiotelegram stacyi krakowskiej.

Jedyną komisyą, która obradowała w niedzielę, była komisya **dla spraw rumuńskich.** — Jutro, tj. w poniedziałek, **obradować będą komisye: dla spraw polskich,** pracy interesów ekonomicznych, spraw czesko-słowackich, odpowiedzialności i finansów. »Temps« ogłasza następująco informacye: **prezydent Wilson poświęcił cały dzień zaznajamianiu się z wynikami, przedstawionymi przez tę komisyę dla spraw terytoryalnych, które ukończyły już swoje prace,** jak również projektowanemu przez komitet międzykoalicyjny w sprawie przyszłej organizacyi wojskowej Niemiec. Należy się spodziewać, że te zagadnienia, które odnoszą się do warunków wojskowych, powietrznych i morskich, a które mają być umieszczone w przyszłym ostatecznym układzie o zawieszeniu broni, będą mogły przyjść na porządek dzienny poniedziałkowego posiedzenia rady dziesięciu, które jest zwołane na godzinę 6 wieczór.

Ten sam dziennik donosi, że Lloyd George prawdopodobnie nie będzie mógł przedłożyć swego pobytu w Paryżu i że należy oczekiwać jego wyjazdu do Anglii w połowie lub z końcem bieżącego tygodnia.

Żywność dla Austryi.

Paryż, 18 marca (PAT). Radiotelegram stacyi krakowskiej.

Pięć wagonów z żywnością będzie dziennie wyjeżdżać do Austryi. Austrya otrzyma prócz tego kredyt 30 milionów dolarów.

Komisya koalicyi dla Litwy.

Paryż, 18 marca (PAT). Radiotelegram stacyi krakowskiej.

W sobotę po południu przybyła do Kowna komisya koalicyjna, złożona z trzech oficerów amerykańskich i reprezentantów prasy celem zbadania sytuacyi na Litwie. Komisya została przyjęta przez przedstawicieli rządu litewskiego.

Pierwszy kongres komunistyczny.

Helsingfors, 18 marca. (PAT). Iskrowo stacyi poznańskiej.

W Moskwie rozpoczęły się obrady pierwszego **kongresu komunistów** przy udziale przedstawicieli partyj: rosyjskiej, niemieckiej, węgierskiej, rumuńskiej, polskiej, fińskiej, ukraińskiej, estońskiej, ormiańskiej, norweskiej i szwajcarskiej partyi socyalistycznej, amerykańskiej socyalistycznej partyi robotniczej i bałkańskiego związku rewolucyjnego socyalnych demokratów. Z ramienia rosyjskich sowietów uczestniczyli w kongresie Lenin i Trocki, Zinowjew, dalej Stalin, Buciarin, Cziczerin, Oboleński i Worowski. Na porządku dziennym jest: program komunistycznej międzynarodówki, demokracya mieszczańska i dyktatura proletaryatu, stosunek i stanowisko wobec prądów socyalistycznych w konferencyi berneńskiej, sytuacya międzynarodowa i polityka ententy, wybór zarządu i t. d. Wedle słów Kamienewa, kongres ten będzie miał znaczenie historyczne pierwszorzędne. Zadaniem jego będzie zastąpić plan związku narodów, opracowany przez Wilsona przez utworzenie związku komunistycznego.

Sukcesy bolszewików na Ukrainie.

Wiedeń, 18 marca (Tel. pryw.) Telegr. Comp. donosi z Londynu:

»Times« ogłasza komunikat wojenny bolszewickiego sztabu, z którego wynika, że **armia czerwona w ostatnich dwóch miesiącach zdobyła obszar tak wielki, jak cała Francya.** Odnosi się to naturalnie do obszarów, zajętych **przez bolszewików na Ukrainie.**

Antykoalicyjne demonstracye w Jugosławii.

Lublana, 18 marca (Tel. pryw.) »Slov. Nar.« donosi z Belgradu, że rząd francuski uznał delegatów południowo-słow. na konferencyę pokojową w Paryżu. Delegatów jednak zawiadomiono, że traktat londyński będzie w całości wykonany i że także **sprawa Rieki została na niekorzyść Jugosławii załatwioną.** Prasa słowiańska twierdzi, że koalicya pędzi Słowian południowych w ramiona Niemiec. Gdy prezydent konstytuanty dr Pawłowic oświadczył podczas obrad zgromadzenia narodowego: »Nie uznajemy żadnych traktatów, traktat londyński dla nas nie istnieje«, wybuchł na sali niezwykły entuzyazm i odezwały się okrzyki: »Precz z traktatem londyńskim, zakałą cywilizacyi!«, a na galeryi wzniesły się okrzyki: »Niechaj sprawę tę rozstrzygnie prawo lub krew!«

Kolejarze alzacko-lotaryńscy.

Strassburg, 18 marca (PAT). Agencya Havasa donosi: Zebrania kolejarzy Alzacyi i Lotaryngii postanowiły przyłączyć się 1 maja do federacyi Syndykatu kolejarzy francuskich.

Walki pod Lwowem.

Warszawa, 18 marca (PAT). Komunikat sztabu generalnego wojsk polskich z dnia 17 marca.

Litwa i Białoruś. Grupa gen. Iwaszkiewicza: Na wschód od Szczary ożywiona działalność **naszych patroli wywiadowczych i utarczki** z odziałami bolszewików. Jeden z naszych podjazdów pod dowództwem porucznika Siemaszki niespodzianie napadł i **rozprószył załogę bolszewicką w Zięciole.**

Grupa gen. Listowskiego: Nasze patrole wywiadowcze przekroczyły **linię kolejową** Baranowicze—Łuniniec. Na południe od Baranowicz atak nieprzyjacielski pod Pińskiem odparto.

Wołyń. Grupa gen. Śmigłego-Rydza: Na całym froncie utarczki naszych patroli z przedniemi oddziałami ukraińskimi. Na wschód od Maniewicz **rozpędzono uzbrojone bandy chłopskie.** Między Hołobami a Dorosińcem kawalerya nasza odrzuciła nieprzyjacielskie placówki.

Galicya wschodnia: Grupa gen. Romera: **Nieprzyjaciel chcąc przerwać komunikacyę pod Bełzem a Rawą Ruską, zaatakował Staje od strony Ostroboża i Korczmina.** Atak odparto, biorąc do niewoli **około 300 Ukraińców.** Jedna z naszych kompanij wyparła Ukraińców z Karczowa, który był chwilowo przez nich obsadzony. Batalion skombinowany pod dowództwem kapitana Trapszy zdobył Budynin, 6 klm. na północny wschód od Bełza. Nieprzyjaciel poniósł znaczne straty, wzięto do niewoli kilkanaście Ukraińców, zdobyto 1 kulomiot. — Oddział pod dowództwem pułkownika Palle **wyparł i rozbił w trzydniowych z wielką brawurą przeprowadzonych** walkach większe siły **ukraińskie pod Magierowem,** Szczercem **i Niemirowem,** oraz wziął do niewoli około 100 jeńców i zdobył 1 kulomiot.

Grupa gen. Rozwadowskiego: **Pod Lwowem i Gródkiem Jagiellońskim poza drobnymi utarczkami koło Rzęsny Ruskiej i pojedyńczymi** strzałami artyleryi **panował spokój. Nasz atak** na południe i wschód od Sądowej Wiszni rozwija się w dalszym ciągu. **Wojska nasze pod** dowództwem **gen. Aleksandrowicza zajęły Kąty, Dąbrowę, Dołhe, Mościska i wzgórze 304, biorąc do niewoli Ukraińców i zdobywając kilka kulomiotów.** Kontratak nieprzyjacielski z wielkimi stratami dla wroga odparto.

Grupa gen. Minkiewicza: Po silnem przygotowaniu artyleryjskiem nieprzyjaciel zaatakował Strzelczyska i Rustweczka na południe od Mościsk. Atak pomimo przeważających sił nieprzyjacielskich odparto. **Pod Przemyślem i na wschód od Sanu obustronna działalność artyleryi i utarczki patroli.**

W zastępstwie szefa sztabu generalnego:
Haller, pułkownik.

Gen. delegat Gałecki do urzędników

Generalny delegat dr Gałecki wysłał do wszystkich władz i urzędów okólnik następujący:

Na wniosek Rady ministrów zamianowany przez Naczelnika Państwa generalnym delegatem Rządu dla Galicyi, pełnić będę z mocy tego zlecenia w dziale administracyjno-politycznym kraju funkcye, które dawniej należały do zakresu namiestników Galicyi, a nadto w działach, dotąd przez Rząd w Warszawie nieprzejętych, w zastępstwie tegoż Rządu, przejściowo ogólne kierownictwo i kontrolę. Władzę powierzoną mi przez Rząd, a wypływającą bezpośrednio z suwerennej woli Sejmu ustawodawczego i Naczelnika Państwa, pełnić będę, świadom swojej odpowiedzialności według sumienia i najlepszej chęci służenia Ojczyźnie.

Rząd dodał mi Radę przyboczną, jako organ opiniodawczy. Jestem szczęśliwy, że przy sprawowaniu mej władzy będę mógł się odwoływać do czynnika obywatelskiego, znającego potrzeby i niedomagania kraju, czerpać z doświadczenia i wiedzy wybitnych obywateli, a tem samem zmniejszyć odpowiedzialność wyłącznie z urzędem ważnym, jak i wyraz ciężkim. Nie moją będzie rzeczą kierować polityką w kraju, jeno urządzić świadomą celu, sprawną administracyę, baczącą zarówno na interes państwa, jak na potrzeby społeczeństwa. Jestem pewny, że społeczeństwo pojmie, iż we własnym, dobrze zrozumianym interesie nie wolno mu uchylać się od spełnienia obowiązków wobec państwa i oddać mu co należy, dla utrzymania i ochrony bytu Rzeczypospolitej.

Od urzędników wymagam, by pomni swego powołania, byli zarówno energicznymi wykonawcami ustaw, jak opiekunami społeczeństwa, dbając o rozwój i dobrobyt wszystkich, zwłaszcza słabych warstw i udzielając wszystkim w razie potrzeby życzliwej rady i skutecznej pomocy. Świętym moim obowiązkiem będzie zwalczać wszelkie nadużycia bez względu na to, gdzie się ukażą i od kogo pochodzą, i starać się o utrzymanie rzetelności zarządu. Z całą więc bezwzględnością będę się starał o jej przywrócenie tam, gdzieby była naruszoną.

W programie mój ogólnie muszę najdalej idącą racyonalną oszczędność i do przestrzegania jej wszelkich używać będę środków.

Nie wątpię ani na chwilę, że w tych dążeniach znajdę zrozumienie i poparcie w szeregach doświadczonych i zasłużonych urzędników kraju, również jak oni u mnie znajdą zrozumienie dla swych potrzeb i najgorętsze orędownictwo dla swych spraw.

Wolny od jakichkolwiek uprzedzeń politycznych, społecznych lub wyznaniowych, mam na oku przedewszystkiem uporządkowanie i podniesienie życia zbiorowego we wszystkich jego dziedzinach, a społeczeństwo pewne być może, że dołożę wszelkich starań, ażeby przywrócić jego zaufanie do powagi, siły i bezstronności, świadomej swych obowiązków władzy.

Posłuchania u gen. delegata

Kraków, 18 marca.

Wczoraj po południu objął urzędowanie delegat generalny dla Galicyi dr Kazimierz Gałecki. O godz. 4 po południu zgromadzili się w Krzysztoforach licznie przedstawiciele władz, urzędów i instytucyj, celem powitania delegata rządu warszawskiego. Na audyencyę między innymi przybyli: austro-niemiecki reprezentant wojskowy pułk. bar. Roon, węgierski reprezentant rotmistrz Kocsvansky, jugosłowiański reprezentant wojskowy kap. Zegarac, reprezentanci duchowieństwa katolickiego ks. prałat dr Nikiel, ks. prałat dr Wądolny, reprezentanci obrz. ewangelickiego ks. pastor dr Michejda i p. Maurizio, dalej reprezentanci gminy wyznaniowej izraelickiej dr Rafał Landau i Józef Geldstelf, imieniem wojskowości generał dywizyi inż. Emil Gołogórski, dowódca okręgu generalnego, generał Gustaw Zygadłowicz, dowódca okręgu wojskowego, generał Józef Stiller, komendant miasta.

Imieniem Akademii umiejętności przybył prezes prof. dr Kazimierz Morawski i wiceprezes prof. dr Kazimierz Kostanecki, imieniem uniwersytetu Jagiellońskiego rektor ks. prof. Michał Sieniatycki i dyr. studyum rolniczego prof. Sikorski, imieniem prezydyum miasta prezydent Jan Kanty Fedorowicz i wiceprezydenci Sare i Rolle, imieniem Tow. rolniczego prezes Zdzisław hr. Tarnowski, wiceprezes Stanisław Konopka i prof. dr Julian Nowak, imieniem Izby handlowej prezydent dr Tadeusz Epstein i wiceprezydent radca Perel, imieniem Rady szkolnej krajowej wiceprezydent dr Fryderyk Zoll z miejscowymi członkami Rady szkolnej, imieniem Izby adwokackiej dr Koy i dr Ader, imieniem Izby not. dr Myciński, dalej redaktorowie naczelni pism codziennych, delegat Biesiadecki, marszałek powiatu krakowskiego dr Stefan Skrzyński, delegat min. wyz. i ośw. dla spraw wyznaniowych Piekarski, delegat min. rob. publ. inż. Dudek.

Delegat generalny przyjął kolejno przedstawicieli władz i urzędów publicznych.

Witając przedstawicieli prasy miejscowej, podniósł dr Gałecki potrzebę przedmiotowej krytyki we wszystkich sprawach publicznych, od której on nie tylko się nie uchyla, ale chętnie liczyć się będzie ze wskazaniami i spostrzeżeniami prasy. Również gotów jest uwzględniać postulaty zawodowe dziennikarzy. Przez przedstawicieli prasy poruszono sprawę wadliwej organizacyi i urządzenia telefonów, skutkiem czego Kraków nieraz przez 36 godzin i dłużej pozbawiony jest informacyj ze stolicy Polski; podniesiono dalej chroniczny brak papieru drukarskiego i t. p. Delegat Gałecki zajął życzliwe wobec tych postulatów stanowisko i przyrzekł wdrożyć starania o ich załatwienie. Wreszcie omawiano sprawę Śląska Cieszyńskiego.

Przed rozpoczęciem posłuchań i podczas przyjęć piękna sala w Krzysztoforach, w której oczekiwano na audyencyę, przedstawiała widok bardzo ożywiony. Zgromadzeni potworzyli liczne koła, w których omawiano żywo zarówno bieżące sprawy krajowe, związane ze zlikwidowaniem Komisyi Rządzącej i objęciem rządów przez generalnego delegata i polityczne sprawy Państwa. Zwracała uwagę obecność posła ks. Okonia, który z żywą gestykulacyą udzielał wiadomości o sytuacyi w Sejmie. — Wśród kółek tych, którzy odbyli już posłuchanie, dawały się słyszeć głosy, podnoszące uprzejmość delegata i żywe zainteresowanie przedkładanemi mu sprawami. Sala już w części opustoszała, gdy o godzinie 6 wieczorem przybył minister dr Janiszewski, z którym delegat generalny odbył dłuższą konferencyę.

Dr K. Gałecki urzędować będzie w Krzysztoforach.

KRONIKA.

Kraków, 18 marca.

Dziś, dnia 18 marca 1919 r.
ASYGNATY
POLSKIEJ POŻYCZKI PAŃSTWOWEJ
nabywać można (po potrąceniu procentu):

100	markowe,	koronowe,	rublowe	za	96'90
500	"	"	"	za	484'51
1000	"	"	"	za	969'03
5000	"	"	"	za	4845'14
10000	"	"	"	za	9690'28

PRZYJAZD MINISTRA. W niedzielę przybył do Krakowa minister aprowizacyi Minkiewicz i bezpośrednio z dworca udał się do Wydziału aprowizacyjnego K. Rz., gdzie odbył konferencyę w sprawach, dotyczących zaopatrzenia Galicyi.

IMIENINY NACZELNIKA PAŃSTWA. Komitet obchodu imienin Naczelnika państwa Józefa Piłsudskiego podaje do wiadomości, że w dniu 19 marca odbędzie się na Wawelu msza polowa o godzinie 9 i pół, o godzinie 11 poranek w Kino Wanda, wieczorem w obydwu teatrach galowe przedstawienia a wieczorem o godzinie 9 i pół raut w Kasynie wojskowem. Na ten dzień wyznaczono iluminacyę okien nalepkami, które są po wszystkich sklepach do nabycia.

SUBSKRYPCYA NA POLSKĄ POŻYCZKĘ PAŃSTWOWĄ. Izraelicka gmina wyznaniowa na posiedzeniu, odbytem przedwczoraj pod przewodnictwem wiceprezesa dra R. Landaua, uchwaliła subskrybować na polską pożyczkę państwową 50.000 K.

Z IZBY HANDLOWO-PRZEMYSŁOWEJ. W uzupełnieniu sprawozdania z walnego zgromadzenia Izby, odbytego w sobotę, dodać należy, że prezydent Izby T. Epstein w przemówieniu swem podniósł pod adresem Kom. Rz. względnie rządu, żądanie Izby, aby Śląsk Cieszyński przyłączyć do okręgu krakowskiej Izby handlowej. Wspominał także prezyd. Epstein o odwiedzinach Izby handlowej przez min. Bącię za jego bytności w Krakowie, podczas których minister rozwijał zamiary rządu warszawskiego co do organizacyi Izb handlowych i wogóle przyszłości handlu w Polsce; a nawiązując do tych projektów ministra wyraził prezydent życzenie Izby, aby monopole i wogóle obecna gospodarka państwowa były pomyślano tylko jako przejście do zupełnej wolności gospodarczej i handlowej. Wreszcie zaznaczył, jakie zadania czekają krakowską Izbę w najbliższej przyszłości. Między niemi jako ważną wymienić należy: przygotowanie materyału handlowo-politycznego i prace nad ujednostajnieniem ustaw gospodarczych we wszystkich trzech zaborach. Odnośnie zaś do spraw bieżących podkreślił, że pomimo odcięcia od zachodu w ostatnich czasach przemysł i handel w okręgu Izby funkcyonowały prawie normalnie.

BRAK PAPIERU DRUKARSKIEGO. Z powodu wstrzymania komunikacyi kolejowej do Wiednia, skąd sprowadzaliśmy przeważnie papier dla naszego dziennika i bezrobocia w ważniejszych fabrykach papieru w Królestwie, zmuszone jest wydawnictwo „N. Ref." chwilowo zmniejszyć objętość porannego numeru dziennika. Mamy jednak nadzieję, że już w najbliższych dniach, dzięki życzliwemu stanowisku, jakie w tej sprawie zajął wobec wydawnictw dzienników krakowskich gen. delegat p. Gałecki, rozporządzać będziemy takim zasobem papieru, iż numer poranny naszego pisma ukazywać się będzie w zwykłej objętości.

PRZEPEŁNIENIE WOZÓW TRAMWAJOWYCH. — Pisaliśmy niedawno o niewygodach i udręce, na jakie skazana jest dziś publiczność krakowska w czasie jazdy tramwajem, skutkiem niesłychanego i niewidzianego gdzieindziej przepełnienia wozów. W ostatnich dniach zaczął zarząd tramwaju praktykować w godzinach wieczornych odczepianie na niektórych liniach, jak 1 i 2, tzw. kuplówek, tj. wagonów doczepionych, — powiększając jeszcze w ten sposób wspomniane zło, odbijające się na tysiącach pasażerów. Jestto niewłaściwość, która nie może być usprawiedliwiona żadnymi względami, a już najmniej względami oszczędności, które prawdopodobnie tem zarządzeniem kierują.

W SPRAWIE OFICERÓW CZECHO-SŁOWACKICH. Rząd czesko-słowacki ogłasza: Wszyscy oficerowie i urzędnicy zawodowi i zapasowi mają się do 24 marca br. zgłosić do armii czecho-słowackiej, w przeciwnym razie będą im przez rząd czecho-słowacki wstrzymane wszelkie emerytury. Ewentualne prośby oficerów tej narodowości, pełniących służbę w wojsku polskiem o przeniesienie do armii czecho-słowackiej należy do 20 marca br. telegraficznie do minist. spraw wojsk. przedłożyć.

WIECZORNICA ZWIĄZKU URZĘD. PRYWATNYCH odbędzie się 19 bm. w sali Tow. technicznego, ul. Straszewskiego o godzinie pół do 8 wieczór. W poniedziałek 17 bm. odbędzie się walne zgromadzenie konsumu tego Związku w lokalu własnym, ul. Sławkowska 6.

Z TEATRU IM. SŁOWACKIEGO. Dzisiaj 18 bm. z powodu generalnej próby, koniecznej przy wystawieniu takiego dzieła jak „Nieboska komedya" — teatr zamknięty. Jutro 19 bm. z okazyi imienin Naczelnika państwa Józefa Piłsudskiego uroczyste przedstawienie, na które złożą się: hymn, deklamacya p. T. Białkowskiego i „Wyzwolenie".

We czwartek 20 bm. wejdzie na afisz „Nieboska komedya" Z. Krasińskiego z pp. Nowakowskim (Mąż), Kamińską (Orcio), Sosnowskim (Pankracy), Żarskim (Leonard), Fenczą (Przechrzta), Jednowskim (Blanchetti), Feldmanem (Ojciec chrzestny). W scenach zbiorowych bierze udział cały bez wyjątku personal teatru.

Z powodu wystawienia „Nieboskiej komedyi" we czwartek 20 bm. mają stali posiadacze miejsc premierowych zarezerwowane bilety na to przedstawienie, zaś posiadacze miejsc na drugie przedstawienia na piątek, 21 bm. „Nieboska" powtórzona będzie w piątek i sobotę bieżącego tygodnia.

W niedzielę, 23 i poniedziałek 24 bm. wznawia teatr im. Słowackiego „Kościuszko pod Racławicami" W. Anczyca dla uczczenia rocznicy przysięgi na Rynku krakowskim.

MIEJSKI TEATR POWSZECHNY. Jutro z powodu imienin Naczelnika państwa uroczyste przedstawienie, na które złożą się: orkiestra z szeregiem patryotycznych kompozycyi i „Pieśń nad pieśniami" Józefa Wiśniowskiego. We czwartek po dłuższej przerwie wraca na afisz melodyjny „Domek trzech dziewcząt" z p. Millerem w partyi głównej i p. Kalinowskim w świetnej roli fabrykanta Tschölla. Z powodu ślubu i urlopu p. Koralianki, cieszące się tak wyjątkowem powodzeniem „Dzwony z Corneville" muszą zejść na chwilę z afisza, ustępując miejsca arcydziełu Offenbacha, przygotowywanej mianowicie na przyszły tydzień, niezrównanej „Pięknej Helenie".

Z TOWARZYSTWA PRZYRODNIKÓW POLSKICH IM. KOPERNIKA. Walne Zgromadzenie członków Tow. odbędzie się we wtorek, dnia 18 bm. w sali wykładowej Zakładu mineralogicznego, Gołębia 11. Początek o godzinie 6 wieczorem.

POWSZECHNY ZWIĄZEK ART. POL. (Szpitalna 21) ogłasza: Członkowie, którzy pragną korzystać z aprowizacyi amerykańskiej, zechcą się zgłosić nieodwołalnie do czwartku 20 bm. z kartką na chleb, celem ustalenia danych do przydziału.

ZARZĄD GAL. KRAJ. ZAKŁADU ODZIEŻY zawiadamia, że Zakład ten został w całości przeniesiony z dniem 17 bm. z dotychczasowych lokalności przy ulicy Radziwiłłowskiej 8, do magazynów w Podgórzu (młyny Barucha za III mostem).

SEKCYA KWATERUNKOWA organizacyi słuch. U. J., obecnie akademickiego Komitetu pomocy nad żołnierzem-akademikiem, od dnia 17 bm. zostanie przeniesiona z Uniwersytetu (Coll. novum), do domu akademickiego, ul. Jabłonowskich 10, parter, gdzie między godz. 5—6 podaje się adresy chwilowych bezpłatnych kwater dla przejeżdżających akademików-żołnierzy. Równocześnie sekcya kwaterunkowa zwraca się do szerokich kół obywatelstwa krakowskiego o łaskawe zaofiarowanie bezpłatnych kwater.

Z UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO. P. Stefan Józef Wroński, podporucznik 4 pułku piechoty, rodem z Raciborowic, otrzymał w uniwersytecie Jagiell. stopień doktora wszech nauk lekarskich.

WYZYSK. Zgłosił się wczoraj do redakcyi naszego pisma jeden z tutejszych obywateli, pokazując nam kawałek papieru, użytego do zawijania chleba, kupionego w sklepie p. Mazanka w Sukiennicach. Za ten kawałek papieru musiał wspomniany obywatel zapłacić tam dwadzieścia halerzy. Sprawę tę polecamy opiece Komitetu dla zwalczania lichwy.

SŁODKI CHŁOPIEC I GORZKIE MIGDAŁY. Sześcioletni Henryczek Fischler, syn cukiernika, zamieszkały przy ul. Starowiślnej 14 dostał wczoraj dziwnego apetytu na gorzkie migdały i podjadłszy sobie obficie tym smakołykiem, zaczął zdradzać objawy zatrucia. Przybyłe pogotowie ratunkowe i przepłukawszy żołądek otrutemu malcowi przywróciło mu po zastosowaniu antidotów radość życia i pozostawiło opiece domowej.

FABRYKA ŚWIADECTW MATURYCZNYCH. Niedawno zgłosił się jako jednoroczny ochotnik do wojska polskiego 20-letni Aleksander Mieszczanowski, legitymując się świadectwem z egzaminu dojrzałości, odbytego w gimnazyum w Jaśle. Świadectwo to wydało się jednak podejrzanem oficerowi, przeglądającemu dokumenty osobiste petenta, posłał więc je do dyrekcyi gimnazyum w Jaśle, które odpowiedziało, że świadectwo rzeczone jest sfałszowane, a Mieszczanowski żadnego tam egzaminu tam nie składał. Wobec tego policya aresztowała pana maturzystę, przyczem udało się jej ująć i drugiego takiego samego abituryenta w osobie 21-letniego Seweryna Piotrowskiego. Dalsze śledztwo ustaliło, że w Krakowie istnieje szajka, która zajmuje się fabrykowaniem na szeroką skalę świadectw z egzaminów dojrzałości, odbytych w różnych gimnazyach galicyjskich.

ARESZTOWANIE OSZUSTA WOJSKOWEGO. Policya aresztowała 27-letniego Ludwika Höfera, pochodzącego z Wiednia, byłego urzędnika bankowego, który do końca stycznia br. służył w wojsku jako porucznik i był przydzielony do tutejszego dowództwa artyleryi. Po zwolnieniu go z wojska, okazało się, że Höfer dopuścił się zbrodni oszustwa i sprzeniewierzenia na szkodę skarbu państwa. Zapomocą sfałszowanego kwitu wyłudził mianowicie podstępnie z kasy dowództwa 35.000 K jako zaliczkę na rzekome zaprowiantowanie na grudzień 1918 i całą prawie sumę w krótkim czasie przetrwonił na wesołe zabawy. Oszusta odstawiono już do sądu karnego.

Z kraju.

KALWARYA, 15 marca. (Nędza aprowizacyjna. — Wiec w sprawie Gdańska). Nędza aprowizacyjna daje się dotkliwie we znaki mieszkańcom Kalwaryi. — Wprawdzie okolice Kalwaryi w czasie wojny nie były dotknięte bezpośrednio inwazyą nieprzyjacielską, ale dzięki pewnym czynnikom urzędowym, nie stawiającym najmniejszych przeszkód wywozowi legalnemu i nielegalnemu z całego powiatu wadowickiego, zapanowała w dziedzinie aprowizacyi niesłychana drożyzna wyższa niż w Krakowie, i brak najkonieczniejszych środków żywności i głód, którego echo odbiło się w znanej interpelacyi sejmowej. Zrozpaczeni i przymierający głodem mieszkańcy zebrali się dnia 13 bm. na wiec, na którym zaprotestowali przeciw rozszerzonym poglądom, jakoby powiat wadowicki był dostatecznie zaopatrzony w żywność, uchwalili wysłać delegacye do starostwa w Wadowicach i Komisyi Rządzącej dla domagania się zaopatrzenia Kalwaryi w żywność i opał, który również nie nadchodzi i przedstawienie tych rozpaczliwych stosunków, gorszych niż czasu wojny, a powodujących olbrzymią śmiertelność i choroby. Prędka pomoc jest konieczną, o ile niema wybuchnąć katastrofa.

Nadmienia się jeszcze, że 8 bm. Kalwarya na uroczystem posiedzeniu Rady miejskiej powzięła uchwałę za przyłączeniem Gdańska.

WIELICZKA, 15 marca. (Dobrowolny podatek na kresy). Dnia 13 bm. odbył się w Wieliczce, w sali Rady powiatowej olbrzymi wiec zwołany przez pow. Komitet obrony narodowej w Wieliczce, na który przybyli delegaci wszystkich warstw społecznych z całego powiatu. Obradom przewodniczył p. dr Friedberg. Referat w sprawie jednorazowego podatku narodowego na obronę kresów, wygłosił p. Pabian, a w sprawie ochotniczego zaciągu do wojska, pożyczki państwowej i opieki nad żołnierzami i inwalidami prof. Wiśniowski. W dyskusyi zabierali głos: pp. Czapor, Kowalski, Brożyna, Młynek, Jagła i Mistat. Po rzeczowej dyskusyi uchwalono jednomyślnie złożyć na obronę kresów, jednorazowy, dobrowolny lecz moralnie przymusowy podatek narodowy, a mianowicie dla rolników najmniej po 2 K z morga, a dla wszystkich innych w wysokości jednorazowego podatku dochodowego wzgl. zarobkowego. Ściągnięciem tego podatku mają się zająć miejscowe komitety, ogólną zaś akcyą kierować będzie powiatowy Komitet obrony narodowej w Wieliczce. Odbiorem podatku zajmie się sekcya skarbowa pod przewodnictwem radcy skarb. p. Pabiana.

Z OŚWIĘCIMIA. Celem uczczenia dnia imienin Naczelnika państwa Józefa Piłsudskiego odbędzie się we środę, dnia 19 bm. w kościele parafialnym w Oświęcimiu nabożeństwo, zaś o godzinie 8 wieczór uroczysty wieczorek w tutejszym kinoteatrze.

NOMINACYA DYREKTORA GIMNAZYALNEGO. Z Rady szkolnej krajowej komunikują: P. minister wyznań rel. i ośw. publ. dekretem z dnia 12 marca 1919 zamianował profesora gimnazyum szóstego we Lwowie Piotra Passowicza, dyrektorem gimnazyum w Dębicy.

BUDOWA MOSTU NA SANIE. W myśl uchwał sejmowych ministerstwo robót publicznych przystąpiło w tych dniach do budowy nowego mostu na Sanie. Most ten ma być zbudowany z betonu i żelaza. Budową kierują inżynierowie warszawscy, którzy już zjechali na miejsce i zakładają fundamenta.

O NADUŻYCIA WŁADZ AUSTRYACKICH I WOJSKOWYCH. Dla komisyi odpowiedzialności za wojnę (responsabilite dela guerre), wyłonionej z konferencyi pokojowej w Paryżu, potrzebne są ścisłe dane o nadużyciach władz wojskowych, rosyjskich, austro-węgierskich i niemieckich w Galicyi. Chodzi w pierwszym rzędzie o drakońskie rozporządzenia, krzywdzące dotkliwie ludność i wyniszczające kraj, (masowe wieszania, nadużycia przy ewakuacyach i rekwizycyach itp.). Uprasza się władze i osoby prywatne, posiadające w tym zakresie wiarygodne materyały, (oryginalne rozporządzenia i wyroki, zeznania wiarygodnych świadków itp.), aby zechciały nadesłać je jaknajrychlej (ewentualnie wypożyczyć) dla celów Biura prac kongresowych do Zarządu Polskiego Archiwum wojennego w Krakowie (gmach Akademii Umiejętności, ul. Sławkowska 17).

POSŁOWIE ŚLĄSCY W SEJMIE. Jak już donieśliśmy, na ostatniem swojem posiedzeniu Sejm, na wniosek Komisyi konstytucyjnej, uchwalił uznać mandaty z Ks. Cieszyńskiego, Tadeusza Regera z Cieszyna, ks. Józefa Londzina z Cieszyna, Ryszarda Kunickiego z Frysztatu, Pawła Bobka z Bobrka, Karola Junga z Żukowa Górnego, Jerzego Kantora z Cieszyna. Sprawa mandatu p. D. Kluszyńskiej nie została jeszcze przez komisyę opracowana.

OFIARNOŚĆ ZABORU PRUSKIEGO. „Kuryer Poznański" pisze: Otrzymujemy liczne listy od braci naszych z północy Księstwa, Prus Królewskich i Śląska i wychodźtwa listy, które dopiero po długiej drodze okrężnej nas dochodzą. Bije z nich duch podniosły, ofiarny, patryotyzm gorący. W jednym z listów skarżą się rodacy nasi, że powinna im być dana możliwość spełnienia obowiązku narodowego: podpisania pożyczki państwowej.

„Jesteśmy odcięci od świata — piszą — pozwolenia na wyjazd do Poznania nie otrzymujemy, pocztą spraw załatwić nie możemy, bo listy konfiskują i czekałoby nas więzienie, które już i tak jest przepełnione Polakami. Ale jest u nas dużo pieniędzy, chcielibyśmy je umieścić pożytecznie dla Polski. Czy nie dałoby się dla nas przedłużyć terminu pożyczki? Albo czy niema innego dobrego sposobu?"

Tyle list. Może znalazłoby się jakie wyjście praktyczne?

ZAPISY ŚP. PIRAMOWICZA NA CELE PUBLICZNE. Zmarły niedawno w Warszawie notaryusz Witold Piramowicz zapisał mocą testamentu 12.000 rubli kasie imienia Mianowskiego w Warszawie z zastrzeżeniem, aby z tej sumy utworzono 2 stypendya po 6.000 rubli, od których odsetki przeznaczone są na zapomogi dla studenta uniwersytetu warszawskiego i politechniki warszawskiej. 3.000 rubli na stypendyum imienia Piramowicza przy istniejącej w Krakowie, a jeżeli tam niema, to we Lwowie męskiej szkole, w razie zaś, gdyby szkoły te przestały istnieć, zapis ten przechodzi na własność szpitala Dzieciątka Jezus w Warszawie dla utrzymania sali Piramowicza.

O SOBÓR PRAWOSŁAWNY. „Kuryer warszawski" donosi: Poruszona w Radzie miejskiej i w magistracie sprawa zburzenia soboru prawosławnego na placu Saskim stała się tematem rozpraw na ostatniem posiedzeniu rady ministrów. Decyzya jeszcze nie zapadła. Dyskusya ujawniła prawie jednomyślnie pogląd, że sobór powinien być zniesiony, a cenniejsze fragmenty i dzieła sztuki przechowane.

NOWE GWAŁTY NIEMIECKIE W SUWALSZCZYŹNIE. Jak donoszą do warszawskiej „Gazety Polskiej", dnia 7 bm. oddział suwalski legionistów samoobrony został rozbrojony przez Niemców. Oddział licho uzbrojony, liczący w chwili rozbrajania 105 ludzi został otoczony przez 150 spieszonych huzarów z 9 karabinami maszynowymi i 2 armatami i rozbrojony siłą. Nad ludnością zawisła groźba nowej okupacyi litewsko-niemieckiej. Rabunkowe rekwizycye wzmagają się z dnia na dzień. Wszechwładny komendant niemiecki v. Dybitsch ogłosił surowe kary na tych, którzy w imieniu rządu polskiego spełniają jakieś czynności lub popierają akcyę wojskową.

REPERTOAR
TEATRU MIEJSKIEGO IM. JUL. SŁOWACKIEGO.
We wtorek, 18 bm.: Teatr zamknięty.
We środę, 19 bm.: „Wyzwolenie" St. Wyspiańskiego
We czwartek, 20 bm.: „Nieboska komedya" Z. Krasińskiego.
W piątek, 21 bm.: „Nieboska komedya" Z. Krasińskiego.

Odpowiedzialny redaktor:
MICHAŁ KONOPIŃSKI
Wydawca:
RUDOLF OSMAN.

Z drukarni Literackiej w Krakowie, ul. Jagiellońska L. 10.
Rzadca drukarni L. K. Górski.